

HOMILIE

**van Mgr. dr. J.H.J. van den Hende bij de bij de Nationale Bedevaart Brielle, 6 juli 2019,
Bedevaartkerk Brielle**

Wijsheid van Jezus Sirach 51, 1-8
2 Korintiërs 4, 7-25
Matteüs 10, 17-22

Broeders en zusters, ik ben dankbaar dat u met zovelen gekomen bent. Elk jaar hoop je dat veel mensen aan de nationale bedevaart zullen deelnemen, maar het blijft altijd weer een geschenk dat u komt. Je kunt hier in het heiligdom veel organiseren, en dat gebeurt ook, maar de vrijwilligers van het bedevaartsoord kunnen u niet persoonlijk uit uw huizen komen halen.

Dat u met velen in vrijheid hier bent, stemt tot dankbaarheid. Op de eerste plaats, omdat de Martelaren van Gorcum niet verdwijnen uit ons geheugen als gelovigen en dat hun getuigenis niet verbleekt. Meer nog, dat we ook vandaag in Brielle blijven putten uit de bronnen die destijds voor de Martelaren van Gorcum wezenlijk waren: de woorden van de heilige Schrift en het vieren van het sacrament van de eucharistie als bron en hoogtepunt.

Broeders en zusters, het is belangrijk het geloof dat ons als Kerk is toevertrouwd van generatie op generatie in het licht van het evangelie te blijven verspreiden. Maar, het lijkt wel of we in de huidige tijd alleen maar denken aan krimp. We zien inderdaad dat kerken sluiten en we zien minder kerkgangers op plaatsen in de kerk. Echter, we zouden als gelovigen niet alleen de focus op krimp moeten leggen. We zijn als Kerk geroepen steeds om een gemeenschap van geloof te zijn die het leven in en vanuit het geloof voortzet en verder draagt. Brielle kent nu meer pelgrims dan dertig à veertig jaar geleden.

Als er krimp is, mag het ons uiteraard tot bescheidenheid brengen, maar niet tot somberheid of misplaatste angst, want het geloof van de Heer is ons gegeven als een rijkdom en blijft van grote betekenis in het leven van ieder van ons.

In het evangelie van vandaag staan ernstige woorden opgetekend van Jezus. Er klinkt een waarschuwing: neemt u in acht voor de mensen, wees voorzichtig. Dat betekent dat Jezus zijn leerlingen duidelijk maakt dat de weg van het evangelie vaak op tegenstand stuit. Het getuigenis van Christus kan mensen agressief maken om het tegendeel duidelijk te maken. En dan wordt er niet gekeken naar de waardigheid van ieder leven en naar vrijheid van godsdienst. Jezus die sterft aan het kruis, ziet zijn leerlingen in zijn voetsporen treden van lijden, vernedering en sterven.

Dat is in de geschiedenis van de Kerk zo gebleven. De eerste eeuwen waren eeuwen van vervolging. De meeste apostelen en grote groepen christenen werden gedood vanwege hun geloof in Christus. En als het christendom ergens ging groeien, omdat mensen uiteindelijk wel kerken mochten bouwen en hun geloof

mochten belijden, was er elders in de Kerk strijd en lijden en vervolging. De woorden van de Heer zijn ernstig, maar ze zijn niet misplaatst. Hoed u voor de mensen die uw tegenstanders kunnen zijn.

Ook de Martelaren van Gorcum hebben dat meegemaakt. Ze werden tegemoet getreden met dreiging. Ze moesten hun geloof loslaten, de trouw aan de paus en het geloof in de eucharistie. Maar ze hebben hun tegenstanders in acht genomen, in de geest van het evangelie. Ze zijn moedig gebleven om te getuigen van hun geloof, ook al betekende dat de martelaarsdood.

Hoed u voor de mensen, neemt u in acht. Dat kan ook heel gauw leiden tot een beeld van negatief kijken naar de omgeving, op de loop gaan en een gracht om de kerk met liefst ook een aantal krokodillen erin. Maar als Jezus spreekt over het je in acht nemen, staat dat niet in de weg dat we vrijmoedig het evangelie uitdragen en rekenschap geven van de vreugde van ons geloof. De oproep van de Heer staat niet haaks op de zendingsofdracht van de Kerk.

Jezus geeft ons geen vrijbrief om de ramen en deuren te sluiten en louter nog te bidden en eucharistie te vieren achter gesloten deuren. Nee, het evangelie is te groot en niet gegeven om er over te zwijgen maar juist om het lijden, sterven en verrijzen van Jezus te verkondigen. Trouw aan hun opdracht hebben de leerlingen vrijmoedig het geloof verkondigd. En zo hebben de Martelaren van Gorcum beaamd dat ze van Christus zijn en zijn Kerk, en dat ze leven van het woord van God en van de eucharistie.

Neemt u in acht voor de mensen. Je mag het niet alleen negatief bekijken. Het betekent ook dat je rekening houdt met de mensen die je ontmoet, dat je oplet en kijkt wie ze zijn. Immers, de Heer vraagt ook om onze vijanden te beminnen, te bidden voor hen die ons vervolgen (cf Matteüs 5, 44) en in zijn Naam de mensen tegemoet te treden in dienstbaarheid en liefde.

‘Neemt de mensen in acht’ betekent in het evangelie van vandaag: op je hoede zijn en voorzichtig en met gelovig vertrouwen strategisch te werk gaan. Maar het kan in het evangelie ook duiden op het grote belang om een medemens naar het hart te zien en met mensen die we ontmoeten ook werkelijk in gesprek te gaan.

In het Jaar van de Roepingen, dat we dit jaar in het bisdom Rotterdam mogen vieren, is het belangrijk daarbij stil te staan, ook in het kader van deze nationale bedevaart. Als de Heer zijn leerlingen van het eerste uur roept op zijn weg en de martelaren van Gorcum vraagt om Hem te volgen tot in de dood, is het belangrijk vandaag te beseffen dat God ook ons aanspreekt, dat de Heer ook ons tegemoet treedt met zijn woord en roepstem.

Het is belangrijk te beseffen dat God zelfs vijanden en tegenstanders wil roepen tot het goede. En ook de mensen die de dood van de Martelaren van Gorcum op hun geweten hebben, zijn ten diepste geroepen een ander leven te leiden, een leven dat getekend wordt door liefde, waarachtigheid en dienstbaarheid. Zij hebben de roepstem van de Heer niet beantwoord.

'Neemt de mensen in acht' betekent dus niet dat we mensen mogen afschrijven en ons hart voor hen zouden sluiten. Eigenlijk worden we gevraagd om steeds met heel ons hart en met vertrouwen maar zorgvuldig de ander te benaderen. Dat kunnen we niet zomaar op eigen kracht. Niet zonder reden spreekt de Heer in het evangelie over de bijstand van de Heilige Geest die zal ingeven wat te zeggen.

God benadert ons met veel geduld en tact. Het is de Heer die ons aanspreekt en roept. Niet met een megafoon om het hele plein voor zich te winnen. Nee, de Heer spreekt ieder van ons persoonlijk aan. Als met Pinksteren het vuur van de Geest op ieder neerdaalt (cf Handelingen 2, 3), mogen we geloven dat Gods Geest met zijn gaven ieder van ons voor ogen heeft en wil aanspreken (cf 1 Korintiërs 11, 4-11).

Ieder hart kan worden geraakt, iedere persoon, hoeveel verschillende karakters en talenten er ook te bespeuren zijn. Als de Heer ons met zoveel geduld tegemoet treedt, is het belangrijk dat we ons in acht nemen voor ieder mens die we ontmoeten. Vervolgers en tegenstanders, degenen die ons dreigen en degenen die ons steunen, zij die ons uitjouwen en zij die ons bemoedigen.

In het Jaar van de Roepingen is er nog iets anders belangrijk. God roept en iedere mens telt, maar daar gaat iets aan vooraf. Wil iedere mens geraakt worden, dan is het belangrijk dat wij er niet te veel tussen zitten als stoorzender. U denkt misschien dat dat niet aan de hand is, maar dan vergist u zich. We kunnen met een gebrek aan liefde, of geloofs-naijver, met ruzie of partijzucht mensen erg tegen maken op het evangelie. In het boek Handelingen van de Apostelen staat over de christenen hoezeer ze elkaar liefhebben (Handelingen 2, 42-47; cf Johannes 15, 12). Maar hoe vaak geven we geen aanleiding tot: zie hoe zij elkaar ontmoedigen en de grond in praten en zie hoe zij elkaar de maat nemen, of het evangelie als te moeilijk beschouwen en als niet meer van deze tijd.

Het zou goed zijn als we als gelovigen een klimaat van roepingen kunnen scheppen. Niet uit onszelf alleen, maar door te beseffen dat God ieder van ons wil roepen en raken. De Martelaren van Gorcum hebben met hun getuigenis laten zien dat het geloof in hun hart vurig bleef bestaan. Hebben ze ons tegengemaakt op het evangelie of aangemoedigd? Ik denk het laatste. We mogen beseffen dat God die hen geroepen heeft tot het martelaarschap ook een boodschap heeft aan ieder van ons en vraagt dat ook wij niet opgeven, of weglopen, of stoppen met vertrouwen in de Heer.

Zouden we een klimaat van roepingen met de Heer in stand kunnen houden? Door echt te leven met het evangelie, en elkaar kunnen uitnodigen op de Heer te blijven vertrouwen? Kunnen we de roeping die we zelf ontvangen hebben in dank en dienstbaarheid verbinden met de vele roepingen die we als gemeenschap van de Heer ontvangen?

Er is veel gebeurd in de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw. Het priesterschap leek op zijn retour. Mensen zeiden tegen elkaar: daar kiest toch niemand voor. 'Vreugde en verdriet' schreef in die tijd een bisdomblad over een priesterwijding. En toen ik zelf priester gewijd werd was dat een bijzonder moment maar wel in een kerk die in bescheidenheid aanwezig was in de samenleving. En mijn moeder maakte mee bij het diepvriesvak in de supermarkt dat iemand zei: Is dat jouw zoon die priester wordt? Ik ben blij dat het mijn kind niet is.

De tijden veranderen opnieuw en we zien nu dat iemand die priester of diaken wordt, of intreedt als religieus, met vreugde en meer instemming wordt toegelaten. En met de bijzondere huwelijkskursussen op diocesaan niveau proberen we ook de roeping tot het huwelijk te versterken.

Een klimaat van roepingen, zouden we dat vandaag aan de Martelaren van Gorcum kunnen beloven: zoals jullie getuigd hebben en in alle zwakte je sterkte vonden in Christus, durven wij ook in onze tijd onze sterkte te vinden in de Heer en in Hem te geloven als onze sterkte (cf prelatie van de heilige martelaren: uw kracht komt in zwakheid tot ontplooiing [...] Gij maakt onze broosheid sterk). De Heer is altijd met ons begaan en we mogen onze roeping beleven van dag tot dag en beseffen, dat de Heer die het goede werk in ons begonnen is, het ook wil voltooien.

Zo mogen we vandaag beseffen hoe belangrijk het is dat God ieder van ons nodig heeft voor zijn heilsplan, ons uitnodigt en uitdaagt om op grond van ons doopsel te zeggen: ja, hier ben ik.

Ook in onze tijd is er moed nodig om de Heer te volgen. We doen dat nooit op eigen kracht alleen. We mogen geloven dat de Heilige Geest in ieder van ons wil wonen met wijsheid en kracht en vrede. Het is de rijkdom van ons geloof, die we steeds opnieuw mogen aannemen. Het is de rijkdom van ons geloof, die ons helpt om mee te werken aan de opbouw van het Rijk van God. Ook nu zijn er gebieden in de wereld waar christenen dagelijks lijden. We zullen er meer over horen bij de aankondiging van de collecte voor de christenen in Aleppo in Syrië. Kunnen we als lichaam van Christus de ledematen die het moeilijk hebben indachtig zijn? Kunnen we meeleven met hen? En hebben we naast ons gebed tevens een stoffelijke ondersteuning voor hen over (cf 1 Kor. 12, 26)?

Broeders en zusters, u bent gekomen om uw geloof te vieren maar eigenlijk ook om opnieuw de opdracht af te stoffen die door de Heer aan ons als een roeping is toevertrouwd. Wees zuinig op uw doopsel. Ook als het water ervan verdampt is, mag het doorwerken in ons leven. En in het vormsel ontvangen we de kracht van de Heilige Geest, de Geest van de waarheid die bij ons blijft (cf Johannes 16, 13), ook als het chrisma al lang van ons voorhoofd is verdwenen. En vier de heilige eucharistie wanneer dat kan, om te weten dat de Heer bij ons is tot het einde van de tijd (Matteüs 28, 20). Zo mag de genade van God zich in ons vermenigvuldigen (cf 2 Kor. 4, 15).

Zo kunnen we bewust een klimaat van roepingen opbouwen en elkaar blijven vragen: Bid jij nog wel eens? Hoe ben jij dienstbaar? Hoe gaat het met je huwelijk? Hoe sta jij in je dienstwerk als priester en diaken? Mogen de Martelaren van Gorcum voor ons bidden en mogen wij de bereidheid hebben om met heel ons hart Gods instrument te zijn, ieder van ons persoonlijk en in gezamenlijkheid. Amen.